

ZADOVOLJAN SAM ALLAHOM KAO GOSPODAROM¹

اللهم علمنا بما ينفعنا و انفعنا بما علمتنا

Allahu naš, poduči nas korisnom znanju
a onda nam pomozí da se tim znanjem okoristimo.

Uvod

Večerašnje druženje, s Božijom pomoći, ima za cilj da se podsjetimo na nekoliko važnih osnova vezanih za naše vjerovanje. Govorit ćemo:

- O *Tevhidu* kao temelju našeg vjerovanja
- O pojmu *Er-Rabb*, šta označava i na koga se odnosi
- O karakteristikama onih koji su prihvatili Allaha za svog Gospodara
- O konkretnim koracima koje trebamo kao pojedinci učiniti na putu ka Allahovom zadovoljstvu
- O različitim pristupima izvorima zadovoljstva kod ljudi
- O rezultatima prihvatanja Allaha kao Gospodara i nakon odlaska sa Dunjaluka

Teze

- Još u *ezelu* smo priznali da nam je Allah naš Gospodar;
- Naš prioritetni zadatak i smisao našeg prolaska kroz Dunjaluk ka Vječnosti jeste ponovna potvrda te Istine;
- Od te potvrde (شهادة) ovisi naša mogućnost odgovora na pitanja kaburskih ispitivača koja nas očekuju u Berzehu;
- Od te potvrde ovisi naše zavrjeđivanje zadovoljstva Gospodara svjetova na Onom svijetu.

1. *Tevhid* je temelj islama

Osnova ili temelj islama jeste vjerovanje u jednog i jedinog Boga, Uzvišenog Stvoritelja i Gospodara svih svjetova, Allaha, dž.š. (توحيد). O tome su napisane brojne knjige. U jednoj od njih stoji:

“Zaista je Uzvišeni Allah jedinstven u svemu. On je jedinstven u Svom Biću (ذات), jedinstven u Svojim djelima, jedinstven u Svojim imenima i Svojim svojstvima, jedinstven u Svojoj dostojnosti za obožavanje (عبادة). On nema saučesnika ni u čemu od ovoga. On nema saučesnika u (Svom) stvaranju ni u (Svom) upravljanju. (...)

Čovjek neće upotpuniti svoje vjerovanje (ایمان) u Jedinog Boga sve dok se ne očisti od svih vrsta mnogoboštva (شرك), i ne postane vjernik u Jedinog Boga kroz sve vrste *tevhida*, što mu je obaveza. Dužan je, dakle, da samo Njega priznaje za Boga, tako što neće upućivati bilo kakvu vrstu *ibadeta* bilo kome drugom osim Njemu (توحيد الالهية); da čvrsto vjeruje da je samo Allah, dž.š., Tvorac svega i da samo On upravlja svim stvorenjima (توحيد الربوبية); te da vjeruje da samo Njemu pripadaju svojstva savršenstva i savršena imena, i da ništa od toga ne pripisuje nikome od stvorenja (توحيد الاسماء و الصفات).”²

¹ Katedra tefsira i hadisa “Kur’an i hadis u vremenu”, Džamija kralj Abdullah, 3.12.2014. godine.

² Muhammed ibn Abdurrahman el-Humejjis, *Tahawijeva poslanica o islamskom vjerovanju - kratki komentar*, Zenica, 1997, str. 6.

Među spomenutim vrstama *tevhida* spomenut je i onaj po kojemu vjerujemo kako je samo Allah, dž.š., Tvorac svega, i samo On upravlja svim stvorenjima (توحيد الربوبية), kako je jedino On naš istinski Gospodar, naš Rabb.

Ovu istinu smo već potvrdili onda kada nas je naš Gospodar izveo iz kičmi Ademovih sinova i upitao nas: "Zar Ja nisam Gospodar vaš?" (الست بربكم). Tada smo svi posvjedočili, izgovorivši: "Jesi, mi svjedočimo!" (بلي, شهدنا)...³ Naš Gospodar je od nas tada uzeo spomenuto priznanje kako na Sudnjem Danu ne bismo imali opravdanje da o ovome nismo ništa znali, a uz to nas je, iz milosti Svoje, s time i u Kur'anu upoznao.

Mi tvrdimo: Allah je naš Gospodar, naš Rabb! Potvrđujemo to često izgovarajući rečenicu:

رضيت بالله ربا و بالاسلام ديناً و بمحمد (صعلم) نبياً و رسولا

Zadovoljan sam Allahom kao Gospodarom,
islamom kao dinom,
a Muhammedom (s.a.v.s.) kao vjerovjesnikom i poslanikom.

2. Značenje izraza Rabb

Naša večerašnja tema je vezana upravo za prvi dio izgovorene tvrdnje: *Zadovoljan sam Allahom kao Gospodarom* – (رضيت بالله ربا).

Ko je naš Gospodar? Ko je Rabb?

Neki mufessiri tvrde da: arapski izraz *Rabb* (رب) „obuhvata širok skup značenja koja se u nekom drugom jeziku ne mogu lahko obuhvatiti jednom jedinom riječju. Ona sadrži ideje o polaganju osnovanog prava na posjedovanje nečega i, prema tome, vlasti nad tim, kao i uzgajanja, uzdržavanja i njegovanja nečega od njegovog početka do konačnog dovršenja. (...) Ime Rabb, s određenim članom *e/*, primjenjuje se u Kur'anu isključivo na Allaha kao jedinog Njegovatelja i Uzdržavatelja svega stvorenoga – stvarnog i pojmovnog – te zato – konačnog izvora svake vlasti.“ (Asad 2004: 2)⁴

Uzvišeni Rabb, kao Gospodar svih svjetova (رب العالمين) „nije stvorio Kosmos, zatim ga prepustio samome sebi, nego se brine o njemu, štiti ga uzdržava i obezbjeđuje sve što je potrebno za njegov opstanak i funkcionisanje. Sva stvorenja, svi svjetovi su pod Njegovom zaštitom, a veza između Stvoritelja i svih stvorenih svjetova je stalna i traje kroz sva vremena i situacije.“ (Qutb 1996: 1/15)⁵

Ukratko rečeno *Rabb* znači „Onaj Koji posjeduje sve. U djelu *Es-Sihah* stoji: '*Er-Rabb* je jedno od Allahovih, dž.š., imena koje pripada samo Njemu ukoliko se upotrebljava s određenim članom.'“ El-Kurtubi tvrdi da *Er-Rabb* ima značenje: „Onaj Koji upravlja, Onaj Koji objedinjuje i održava. U jednom hadisu stoji: *Imaš li ijednu blagodat o kojoj se možeš (sam) brinuti i njome upravljati?*“⁶

Er-Rabb može značiti i Onaj Kojeg obožavaju. Neki učenjaci smatraju da je ime *Er-Rabb* Allahovo, dž.š., najveće ime, jer se često zaziva u dovama i često se upotrebljava u kur'anskim ajetima, na primjer na kraju sura Alu Imran, Ibrahim i drugih, jer ovo ime ukazuje na čvrstu vezu između Gospodara i Njegovih robova kao i na blagost i samilost prema njima te njihovu zavisnost od Njega u svakoj situaciji.“ (El-Kurtubi 2013: 1/133)⁷

³ El-A'raf, 172.

⁴ Muhammed Asad, *Poruka Kur'ana*, El-Kalem, Sarajevo, 2004.

⁵ Sayyid Qutb, *U okrilju Kur'ana*, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 1996.

⁶ Hadis bilježi Muslim u *Sahihu*.

⁷ Ebu Abdullah Muhammed ibn Ahmed el-Ensari el.Kurtubi, *Sveobuhvatni tumač kur'anskih poruka*, Bookline, Sarajevo, 2013.

3. Karakteristike onih koji su prihvatili Allaha kao svog Gospodara

Da bismo imali nešto cjelovitiju sliku o tome kako treba da izgleda osoba koja je uistinu zadovoljna Allahom kao Gospodarom, konsultujmo nekoliko ajeta koji o tome govore. Izdvojit ćemo one koji u sebi sadrže više puta ponavljenu konstataciju - Allah je njima zadovoljan a i oni su zadovoljni Njime (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ). Ti ajeti istovremeno sadrže i karakteristike ljudi koji zaslužuju da uz njih stoji *Allah je njima zadovoljan*. Iz ajeta izdvajamo neke od tih karakteristika:

- Vjeruju i čine dobra djela (أَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ)
- Najbolja su stvorenja (خَيْرُ الْبَرِيَّةِ)
- Boje se Gospodara svoga⁸ (خَشِيَ رَبَّهُ)
- Iskreni su⁹ (الصَّادِقِينَ)
- Na čelu su onih koji su spremni da prednjače (السَّابِقُونَ الْأَوْلُونَ) u napuštanju okruženja zla i prelasku u okruženje dobra (الْمُهَاجِرِينَ), u pomaganju Allahove vjere (الْأَنْصَارِ) i slijedenju predaka svojih po dobru¹⁰ (الَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ)
- U Allaha i u Onaj svijet vjeruju (يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ)
- Nisu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju (مَنْ حَادَّ اللَّهَ مِنْ حَادِّ اللَّهِ), ma ko oni bili¹¹...

Isti ajeti sadrže i obećani rezultat truda da se postignu navedene karakteristike. Ti rezultati su (citiramo završetke konsultovanih ajeta):

- ✓ Njih nagrada u Gospodara njihova čeka; edenski vrtovi kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno i zauvijek boraviti;
- ✓ Njima će džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, pripasti, vječno i zauvijek će u njima ostati;
- ✓ Za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti;
- ✓ Njima je On u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, da u njima vječno ostanu.

Lahko je primijetiti koja je nagrada za one koji su prihvatili Allaha za svoga Gospodara. Međutim, Allahovo zadovoljstvo veće je od svega toga¹² - (وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ)

4. Šta nam je činiti

Kada izjavimo da nam je Allah Gospodar, od jezika do srca je ipak dug put. Nužno je steći navedene karakteristike a to podrazumijeva veliki trud i odricanje. Allah će biti nama zadovoljan

⁸ A oni koji vjeruju i čine dobra djela – oni su, zbilja, najbolja stvorenja, njih nagrada u Gospodara njihova čeka; edenski vrtovi kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno i zauvijek boraviti; Allah će biti njima zadovoljan, a i oni će biti Njime zadovoljni. To će biti za onoga koji se bude bojao Gospodara svoga. (El-Bejjine, 7-8.)

⁹ Allah će reći: „Ovo je Dan u kome će iskrenima od koristi iskrenost njihova biti; njima će džennetske bašče, kroz koje rijeke teku, pripasti, vječno i zauvijek će u njima ostati. Allah će zadovoljan njima biti, a i oni Njim. To će veliki uspjeh biti!” (El-Maide, 119.)

¹⁰ Allah je zadovoljan prvim muslimanima, muhadžirima i ensarijama i svima onima koji ih slijede dobra djela čineći, a i oni su zadovoljni Njime; za njih je On pripremio džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, i oni će vječno i zauvijek u njima boraviti. To je veliki uspjeh. (Et-Tevbe, 100.)

¹¹ Ne treba da ljudi koji u Allaha i u onaj svijet vjeruju budu u ljubavi sa onima koji se Allahu i Poslaniku Njegovu suprotstavljaju, makar im oni bili očevi njihovi, ili sinovi njihovi, ili braća njihova, ili rođaci njihovi. Njima je On u srca njihova vjerovanje usadio i svjetlom Svojim ih osnažio, i On će ih uvesti u džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, da u njima vječno ostanu. Allah je njima zadovoljan, a i oni će biti zadovoljni Njime. Oni su na Allahovoj strani, a oni na Allahovoj strani će, sigurno, uspjeti. (El-Mudžadele, 22.)

¹² Et-Tevbe, 72.

ako budemo: zahvalni (وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ)¹³ ako budemo ispunjavali data obećanja a od svojih čeljadi, poput Ismail-pejgambera, budemo tražili da namaz klanjaju i zekat daju, kako bi Allah njima bio zadovoljan (كَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا)¹⁴ ako budemo, poput Muhammed-pejgambera, bili strpljivi pri provokacijama zlonamjernih ljudi i klanjali redovno i na vrijeme svoje namaze (وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ (طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ تَحْتَ الشَّجَرَةِ)¹⁵ ako budemo iskreno odlučili da ćemo biti vjerni Allahu i Njegovom poslaniku, onako kako su to ashabi učinili pod zavjetnim drvetom¹⁶; ako se budemo Allaha bojali, i s drugima ono što nam je Allah dao dijelili kako bismo dušu svoju čistili, ne očekujući da nam se zahvalnošću uzvrati, već jedino da bismo naklonost Gospodara svoga stekli (إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى)¹⁷, i budemo slična djela činili...

Drugim riječima rečeno: da bismo srcem prihvatili Allaha kao Gospodara valja sebe prepoznati kao Njegovog slugu, tako se osjećati i tako ponašati. Allahov izbor je tada i naš izbor.

Ako On kaže da je za nas od presudne duhovne važnosti da s Njim održavamo svakodnevnu komunikaciju putem namaza, u tačno propisano vrijeme¹⁸ (كِتَابًا مَوْفُوتًا), da ga valjano obavljamo, što znači da prema njemu nismo nemarni¹⁹ (سَاهُونَ), da na njega ne ustajemo lijeno, samo da bi se drugima pokazali, a ne misleći u njemu mnogo o Allahu (كُسَالَى يُرَآءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا), nego da smo prema njemu pažljivi²⁰ (يَحَافِظُونَ) i u njemu skrušeni²¹ (خَاشِعُونَ), te da će nas takav namaz odvratiti od razvrata i ružnih djela (تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ), onda je to Njegov izbor, a mi njime trebamo biti zadovoljni kao nečim što je za nas, mudrošću Njegovom, najbolji izbor. Tako je i sa drugim naređenim ili zabranjenim stvarima naše vjere. Njihovo poštivanje je pokazatelj iskrenog prihvatanja Allaha kao Gospodara i praktično pokazivanje tog prihvatanja. Pri tome u srcu ne bi smjelo biti ni trunke rezerve ili otpora. Samo potpuna pokornost. Ona je dokaz potpune iskrenosti.

Uzvišeni Gospodar nas podučava potpunoj pokornosti tako što ističe da ljudi imaju iskrenu i potpunu vjeru i povjerenje u Allaha i Njegovog poslanika tek onda kada se pokore i prihvate ono što Njegov miljenik, rob i poslanik, Muhammed, s.a.v.s., presudi, i da onda zbog presude njegove u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore (ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ (وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا)²².

Ako smo Pejgamberu dužni taku vrstu pokornosti koliku tek pokornost dugujemo Uzvišenom Gospodaru???

5. Različiti izvori zadovoljstva kod ljudi

Kur'an nas uči da su ljudi kao jedinke jako različiti, pa i u pogledu izvora svog zadovoljstva.

Ima ljudi kojima je stalo, zbog svojih interesa da steknu našu naklonost i zadovoljstvo, pa se zaklinju da su nam iskreni i dobronamjerni prijatelji, a ustvari su veliki i teški grijешnici (الْفَاسِقِينَ)²³.

¹³ Ez-Zumer, 7.

¹⁴ Merjem, 54-55.

¹⁵ Ta Ha, 130.

¹⁶ El-Feth, 18.

¹⁷ El-Lejl, 17-20.

¹⁸ En-Nisa', 103.

¹⁹ El-Ma'un, 5.

²⁰ El-Me'aridž, 34; El-Mu'minun, 9; El-En'am, 92.

²¹ El-Mu'minun, 2.

²² En-Nisa', 65.

²³ Et-Tevbe, 96.

Ima ljudi koji svoje zadovoljstvo traže u pokušajima da nas izvedu iz naše vjere i odvedu nekim drugim, svojim, putevima (حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مَلَّتَهُمْ)²⁴ koji vode daleko od Allahove milosti.

Ima ih koji su zadovoljni onda kada uspiju izbjeći neku svoju društvenu obavezu i zaštititi svoj komoditet, (إِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْفُجُودِ أَوْلَٰمَرَّةٍ فَافْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ)²⁵, koji uživaju u svojoj pasivnosti, zajedno sa onima koji su uvijek pozadi i druge guraju naprijed, da izvršavaju njihove obaveze, da biju njihove bitke.

Ima i takvih koji se, zadovoljni Dunjalukom, toliko za njega vežu, da ih je jako teško pokrenuti na neke pozitivne aktivnosti, (أَتَأْتَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ)²⁶ baš kao da su za zemlju prikovani.

Različiti ljudi imaju unutar sebe različite predstave o izvorima svog zadovoljstva, to im određuje njihove životne ciljeve i način uređenja ličnog, porodičnog, pa i društvenog života.

Na početku ovog druženja smo istakli da je Bog Jedan, da je On naš Gospodar, pa smo kasnije spomenuli da je Njegovo zadovoljstvo nešto najveće i onaj naš konačni cilj kojemu trebamo težiti i njemu svoja nastojanja podrediti, a to znači nastojati i Zajednicu urediti spram principa koji vode Njegovom zadovoljstvu.

Ugledni autor brojnih djela vezanih za islam Imail R. Faruqi ističe da „je sve što postoji podređeno svrsi koju je odredio Stvoritelj. Stoga, svijet nije rezultat slijepog slučaja; svijet je savršena kreacija, a ne neizdiferencirani kaos. Moralne odluke pojedinaca trebaju biti usklađene sa specifičnom svrhovitošću moralnih zakona, koji se razlikuju od prirodnih svrha.

Ljudima je, kao nosiocima moralnog djelovanja, data sposobnost da realiziraju Božije svrhe u vremenu i prostoru. Otuda proizilazi čovjekova dužnost da mijenja sebe i svoju okolinu s ciljem prilagođavanja Božijim svrhama.” (Al-Faruqi 2009)²⁷

U skladu s ovim stavovima uglednog El-Faruqija nije nam teško postaviti glavni cilj koji trebamo izvesti iz večerašnjeg razgovora:

Mijenjati sebe i svoje okruženje u skladu sa principima koji vode zadovoljstvu Gospodara svjetova. To podrazumijeva dug i požrtvovan put od zadovoljstva Allahom do Allahovog zadovoljstva (od رَضِيْتُمْ بِاللَّهِ رَبًّا do رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ).

6. Kaburska pitanja

Zadovoljstvo pripada svijetu *batina*, svijetu naših unutarnjih uvjerenja i osjećaja. Kada težimo Rabbom zadovoljstvu to ne znači da mu trebamo suprotstaviti nastojanje da zavrijedimo i zadovoljstvo ljudi, s tim što, ukoliko se nađemo pred izborom između ta dva zadovoljstva moramo znati da je Božiji hator najpreči (وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ). I nikada ne smijemo zaboraviti da Sveznajući dobro zna šta u svojim srcima nosimo (وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ)²⁸ Zato se borimo za čisto srce i dobro djelo!

I još nešto nemojmo zaboraviti – da nas čekaju kaburski ispitivači Munker i Nekir, sa pitanjima: Ko ti je Gospodar? Koja ti je vjera? Ko ti je pejgamber? Šta je izvor tvog znanja? Od brojnih hadisa koji o tome govore citirat ćemo samo jedan:

Od Bera' ibn Aziba, radijallahu anhu, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo roba vjernika kada bude zakopan u svoj kabur. Kaže: „...Pa će mu biti vraćena duša u njegovo tijelo, zatim će mu doći dva meleka, te će ga postaviti da sjedne, a zatim ga upitati:

²⁴ El-Bekare, 120.

²⁵ Et-Tevbe, 83.

²⁶ Et-Tevbe, 38.

²⁷ Ismail R. al-Faruqi, *Tevhid: njegove implikacije na mišljenje i život*, El-Kalem, Sarajevo, 2009.

²⁸ El-Ahzab, 51.

„Ko je tvoj gospodar?“ – Reći će: „Moj Gospodar je Allah.“ Zatim će ga pitati: „Koja je tvoja vjera?“ – Reći će: „Moja vjera je Islam.“ Potom će ga upitati: „Ko je ovaj čovjek koji vam je poslan?“ – Reći će: „To je Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.“ Upitat će ga: „Odakle ti tvoje znanje?“ – Reći će: „Čitao sam Allahovu knjigu i vjerovao u nju.“

Zatim će pozvati glasnik sa nebesa da je rob rekao istinu, pa će mu se dati postelja iz Dženneta, te će se obući odjećom iz Dženneta, otvorit će mu se vrata prema Džennetu. Kaže: „Pa će mu doći njegov vjetar i miris.“ Zatim će mu se proširiti kabur koliko pogled dopire. Kaže: „Potom će mu doći čovjek lijepog izgleda, u lijepoj odjeći i ugodnog mirisa, te će reći: „Obraduj se s onim što ti je drago, ovo je tvoj dan koji ti je obećan.“ Reći će mu: „Ko si ti, pa ti je lice tako lijepo?“ – Reći će: „Ja sam tvoja dobra djela.“ Zatim će reći: „Gospodaru, ubrzaj Sudnji dan da se vratim svojoj porodici i imetku.“²⁹

7. A u Džennetu

Ebu Se'id El-Hudri prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Allah će dozvati stanovnike Dženneta, a oni će odgovoriti: 'Odazivamo ti se Gospodaru, i svako dobro je u Tvojim ruci.' On će ih upitati: 'Da li ste zadovoljni?' Odgovoriće: 'Kako da ne budemo zadovoljni kada si nam dao ono što nikome od stvorenja nisi dao.' On će ih upitati: 'Zar ne želite da vam podarim nešto bolje od toga?' Upitaće: 'A šta je bolje od ovoga, Gospodaru naš?' On će reći: 'Moje zadovoljstvo vama i ja se nikada na vas neću rasrditi.'“³⁰

Zaključno

- Čuvajmo svoj *tevhid* jer o njemu nam ovisi zadovoljstvo u vječnosti, naše i Rabbovo!
- Riječi koje izgovaramo kao tvrdnje srcem prihvatimo i u praksu pretočimo – radi plodova koji slijede i Ovdje i Tamo!
- Sa više svijesti o svom položaju u odnosu na Gospodara svih svjetova gradimo svoj vlastiti život i život svoje zajednice!

Gospodaru naš, Ti sve možeš, naše duše su pod Tvojom vlašću, naša srca su u Tvojim moćima; evo nas pred Tobom, žurimo Tvojim milostima onako kako je Musa-pejgamber požurio Tebi, kako bi Ti, Gospodaru naš, bio zadovoljan nama (وَعَجَلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى),³¹ pomozmi nam da se Tebi vratimo dušom pomirene s Tvojom odredbom (الْمُطْمَئِنَّةُ), zadovoljne Tobom (رَاضِيَةً) i Ti zadovoljan njome (مَرْضِيَّةً);³² Gospodaru naš, zahvaljujemo Ti što si nam naš Din usavršio, Svoju blagodat prema nama upotpunio i svjesni smo da si Ti zadovoljan da nam islam bude vjera (وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا),³³ pa nam pomozmi da na svako svoje dijete prenesemo emanet našeg Dina i učini, Gospodaru naš, da budeš sa svakim od njih zadovoljan (وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا).³⁴

²⁹ Hadis bilježe Ahmed u *Musnedu*, Ebu Davud u *Sunenu*, a šejh Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

³⁰ Hadis bilježe Buharija, br. 6549., i Muslim, br. 2829., i ovo je njegova verzija.

³¹ Ta Ha, 84.

³² El-Fedžr, 27-29.

³³ El-Maide, 3.

Obraduj nas, Gospodaru naš Milostivi, na Danu Velikog Suda,
onim kojemu ćeš Ti dozvoliti da se za nas zauzima
i biti njegovim zauzimanjem zadovoljan (مَنْ أَدِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا).³⁵
Amin

³⁴ Merjem, 6.

³⁵ Ta Ha, 109.